

Fjerde næstformand (Morten Lange): Jeg skal fastsætte en taletid på i alt indtil $\frac{1}{2}$ time for hvert partis ordfører eller ordførere i første omgang.

Kaj Andresen: Der findes i forslagene til lov om ændring af lov om boligbyggeri og om ændring af lov om boligsikring, som jeg især skal beskæftige mig med, forbedringer, som vi for mit partis vedkommende er enige i. Der er fastsat forhøjelser af de indtægtsgrænser, der er knyttet til fortrinsret i det sociale byggeri og til adgang til lejligheder med offentlige tilskud og forhøjelse af tilskud til særligt indrettede lejligheder. Jeg må måske lige gøre opmærksom på, at hvis disse indtægtsgrænser skal have betydning, bør de vel gennemføres nu og ikke udsættes til næste år. Vi mener også, det er rigtigt, at man forhøjer maksimalbeløbene i boligsikringsforslaget.

Men i øvrigt er situationen jo mest præget af mange rapporter, betænkninger, fra det økonomiske råd, Kurt Hansen-rapporten osv. og en række forslag fra regeringen, uden at man dog har fornemmelsen af, at der er den store sammenhæng imellem de to ting. Nu skal jeg ikke beklage mig over, at man får redegørelser og rapporter, det er jo værdifuldt, at vi får tingene alsidigt belyst, men ser vi bort fra nogle talstørrelser og nogle enkelte tidsbestemte afsnit, er der jo ikke i de mange rapporter så forfærdelig meget nyt. Problemstillingen er stort set den samme, som vi kender fra 1965-66, de foreslåede løsninger gælder det samme. Men i disse løsninger synes jeg nok at alt er ensidigt set gennem økonomiske briller. Det er, som om det på forhånd er givet, at den lykkeligste tilstand på boligområdet her i landet er den, man kalder et frit boligmarked og i tilknytning hertil forhold, hvor, som trafikministeren har udtrykt det, byggeriet må lære at stå på egne ben. Der er en række områder af befolkningens forsyning med goder, hvor vi ikke stiller de krav. Bolig må også være en menneskeret, og det må være samfundets opgave at sikre, at den opfyldes.

Derfor synes jeg ikke, at løsningen af boligproblemerne bør have som en målsætning et blot økonomisk set frit boligmarked. Målet må være en tilstand, hvor alle kan få en god bolig, en bolig, der svarer til deres behov i højere grad end til deres pengepung. Jeg tror, at det både menneskeligt og samfunds-

mæssigt er vigtigt, og det er derfor ikke så meget økonomiske løsninger som politiske løsninger, der er brug for.

Det synes klart, hvad der er årsag til, at vi ligger i den samme situation og med de samme vanskeligheder som i 1965. Der er større spænding mellem nybyggeriets priser og priserne i den bestående boligmasse, der er problemet om udlejning af de kommende års nybyggeri, lejen ligger over, hvad familier med jævne indkomster kan betale; en afvikling af rentesikringen, som jo er bebudet, vil forhindre langtidsplanlægning og reducere nybyggeriet, og der sker en udhuling af boligsikringen. Men alt det skyldes jo ikke den bestående boligmasses lejeudvikling, der foregår planmæssigt efter de regler, der vedtoges i 1966. Det er egentlig heller ikke rentesikringen, der er mislykkedes, den giver fortsat det sociale byggeri rimelige finansieringsvilkår; det er sådan set heller ikke boligsikringsprincip, der er noget i vejen med; den mangler en tilpasning til konjunkturudviklingen. De egentlige årsager til den øgede spænding og til boligbyggeriets nye krise er ganske enkelt fordyrelsen af nybyggeriet.

Det var forudsætningen for, at boligforligets overgangsløsninger skulle lykkes, at der først og fremmest blev sat en stopper for grundprisstigningerne, og at renten blev sænket og blev mere stabil, men på begge disse felter har regeringens politik jo svigtet. En effektiv politik over for grundprisstigningerne forudsætter, at der anvendes tilstrækkelige midler til kommunernes jorderhvervelse og til byggemodning. Regeringen startede med at nedskære boligbyggefondens og indskrænke dens anvendelsesmuligheder. Det siges jo i vismændenes rapport og understreges, at det med henblik på at dæmpe grundprisstigningerne er ønskeligt, at der ud over byggemodning til det løbende byggeri oparbejdes en reserve af byggemodne arealer i større byudviklingsområder. Det er jo netop, hvad vi har hævdet gang på gang.

Hvad renten angår, kender vi alle de triste resultater af regeringens svingende økonomiske politik. Den belastning, nybyggeriet har været ude for, siden regeringen forlod sin krampagtige lavrentepolitik, kan jo blive dødbringende for fremtidens boligbyggeri, hvis der ikke gribes ind.

Når bruttoudlejningspriserne i dag nærmer sig 200 kr. pr. m², har det jo ikke sin år-